

Af Anne Knudsen

Sprogsymptomet

Sprogfærdigheder er ikke længere nogen selvfølge blandt veluddannede unge mennesker. Af en undersøgelse, som CBS, Københavns Universitet og tænketanken DEA netop har offentliggjort, fremgår det, at den seneste gymnasireform har reduceret andelen af studentereksaminer med tre fremmedsprog fra 41 procent af studenterårgang 2007 til tre procent af den årgang, der blev studenter i 2009. Det betyder i praksis, at unge med studentereksamen fremover kun har adgang til viden og internationalt samarbejde på dansk og engelsk.

Forsvinder tidligere generationers færdigheder i tysk, fransk og latin således helt ud af det almene gymnasium, så er der til gengæld gang i snakkefagene, hvor hjemmefra medbragt kulturel kapital kan udmøntes som meninger om både dit og dat, og gangbare floskler på dansk og engelsk veksles til gode karakterer. Det smykkes så med betegnelsen tværfaglighed på trods af det forhold, at der ingen egentlige fag er involveret. Forudsigeligt nok mener formanden for gymnasieelevernes forening DGS, at det er sprogfagernes egen skyld; de er ikke gode nok til at »sælge sig selv«. De er kedelige. Man sidder bare der og oversætter en fransk tekst, og bagefter får man resultatet af anstrengelserne tilbage, fuldt af røde streger. Rigtig kedeligt. Den underforståede reference må være, at man som gymnasieelev åbenbart ikke ellers er vant til at få rettet fejl i sit arbejde. Hvilket igen tyder på, at de populære fag - dem, der kan »sælge sig selv« - er så ubestemte af indhold, at den ene besvarelse kan være lige så god som den anden. Sådan får man »tværfaglige« succesoplevelser.

Fordi fag, man kan snakke sig fra, fremtræder som ligeværdige konkurrenter til fag, hvor man er nødt til at slide i det, behøver man jo ikke ligefrem bebrejde fag som fransk, tysk, spansk og kinesisk, at de ikke har samme indretning som det meget populære »samfundsfag«. Man kunne faktisk med god ret spørge, om »samfundsfag« egentlig er indrettet, så det fortjener betegnelsen fag? Hvor megen egentlig lærdom formidles i grunden her fra de fag, der må antages at gemme sig bag samlebetegnelsen »samfundsfag«? Jura, sociologi, nationaløkonomi, antropologi og statsvidenskab, antagelig.

De her nævnte, samfundsviden-skabelige fag er alle forpligtet på en empiri, et antal teorier og et udvalg af metoder, som på ingen måde kan reduceres til det snakkeniveau, hvor den ene besvarelse er lige så god som den anden. Hvor der undervises seriøst i disse fag, kan man ganske afgjort få sine opgaver tilbage, fulde af røde streger. Hvis man ikke kan dét i gymnasiet, er den eneste mulige forklaring, at fagene misrepræsenteres. Og at det er dét, man mener med, at samfundsfag er bedre end sprogfagene til at »sælge sig selv«.

Unge kan ikke vide, at det ikke er sprogfagene, der er noget galt med, men de »sexede« fag. Fremmedsprogene i gymnasiet har ikke - endnu - ladet sig reducere til middagskonversation, hvor alle kan være med. Men det skal nok komme. Rapportens forfattere er tilsyneladende ganske enige med elevformanden om, at det gælder om at gøre sprogfagene til snakkefag så snart som muligt. Man skal - hedder det - tage

udgangspunkt i sprogene som »formidlere af kultur«. Snarere end som fag, hvor man lærer at beherske et sprog i skrift og tale, må man formode.

Følger gymnasiet disse anbefalinger, vil det naturligvis i praksis sige, at de unge skal sidde og konversere om det tyske eller franske samfund på dansk - eller måske engelsk? Hvis man ikke skal lære tysk og fransk på den måde, hvor noget er forkert og andet rigtigt, kan det jo umuligt foregå på tysk eller fransk.

Uddannelsespolitikken i dette land er én massiv ansvarsfralæggelse. Ingen vil tage det ansvar på sig at fortælle de unge, hvad der er nødvendigt. De små børn har »ansvar for egen læring«, og de unge i gymnasiet må frit fravælge det besværlige. Logisk nok; man er idiot, hvis man vælger et fag, hvor der skal arbejdes, fremfor et, man kan snakke sig fra, når det er karaktergennemsnittet, der afgør ens fremtidsmuligheder. Tilbage i 1979 besluttede en socialdemokratisk regering, at videre-gående uddannelse var et knapt gode, hvortil adgangen måtte begrænses. Det var dumt, men er åbenbart stadig god latin. Siden har de unge valgt fag ud fra nemhedsgrad. Det er ikke dem, der er noget i vejen med.

Destinations URL: <http://weekendavisen.dk/smarticle/view/0>